

Budżety gospodarstw domowych w województwie mazowieckim w 2017 r.

26.09.2018 r.

↑ 107,4

Dynamika przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwie domowym r/r

W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim gospodarstwa domowe osiągały wyższe dochody i ponosiły większe wydatki. Odnotowano spadek spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych oraz spadek wyposażenia gospodarstw domowych w urządzenia trwałego użytkowania starszego typu. Gospodarstwa domowe lepiej oceniały swoją sytuację materialną niż rok wcześniej.

Rok 2017 był kolejnym, w którym nastąpiła dalsza poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Badanie budżetów gospodarstw domowych pełni ważną rolę w ocenie poziomu życia ludności, jest bowiem jedynym źródłem informacji o dochodach, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania. Prowadzone jest metodą reprezentacyjną (opartą na próbie losowej), która daje możliwość uogólnienia (z określoną precyzją) uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe. Prezentowane wyniki badania ustalono na podstawie oświadczeń osób biorących w nim udział.

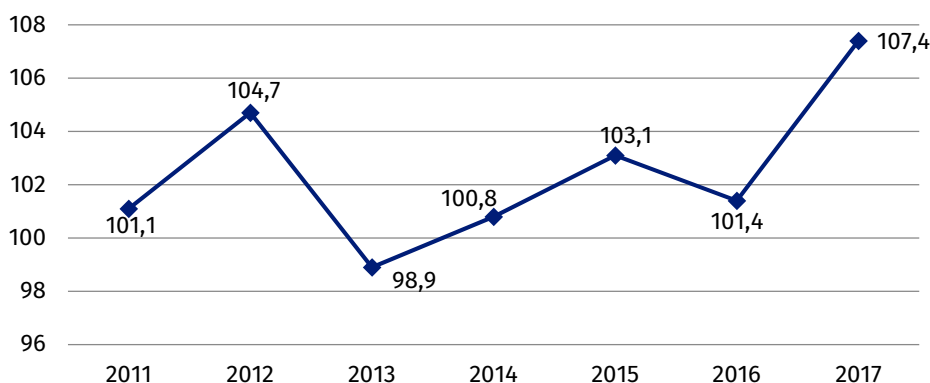
W 2017 r. w województwie mazowieckim badaniem tym objęto 5442 gospodarstwa domowe (5535 w 2016 r.), co stanowiło 14,8% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,60 (w 2016 r. – 2,61). Gospodarstwo osób pracujących przeciętnie składało się z 1,16 osoby, tj. nieznacznie mniej niż w 2016 r. W skali roku przeciętna liczba osób w gospodarstwie pobierających świadczenia społeczne zwiększyła się z 0,86 do 1,04 osoby, natomiast osób pozostających na utrzymaniu w gospodarstwach zmniejszyła się z 0,53 do 0,35 osoby.

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,60, tj. mniej niż w kraju (2,66)

Dochody gospodarstw domowych

Decydujący wpływ na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego ma dochód rozporządzalny, który jest sumą bieżących dochodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego pomniejszoną o podatki od dochodów, spadków, darowizn oraz nieruchomości. Przeznaczany jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Wykres 1. Dynamika przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych (rok poprzedni=100)

W 2017 r. w gospodarstwach domowych w województwie mazowieckim przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę wynosił 1912,09 zł. Jego wartość zwiększyła się o 7,4% (o 131,21 zł) w stosunku do analogicznego dochodu sprzed roku i była o 19,6% (o 313,96 zł) wyższa od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju (1598,13 zł).

W porównaniu z 2016 r. największy wzrost dochodów o 21,8% nastąpił z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. Odnotowano również wzrost dochodów z pracy na własny rachunek o 9,8%, ze świadczeń społecznych o 7,2% oraz z pracy najemnej o 5,3%.

Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	
		w złotych	w odsetkach
Dochód rozporządzalny	1780,88	1912,09	100,0
w tym dochód do dyspozycji	1708,64	1845,42	96,5
w tym:			
z pracy najemnej	1019,91	1073,56	56,1
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	62,27 ^a	75,87 ^b	4,0
z pracy na własny rachunek	182,51	200,48	10,5
ze świadczeń społecznych	432,08	463,04	24,2

a-b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a-17,36%, b-13,91%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2017 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wynosił odpowiednio 56,1% i 24,2%.

W porównaniu z 2016 r. zwiększył się udział dochodów z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie (o 0,5 p. proc.) oraz udział dochodów osiąganych z pracy na własny rachunek (o 0,3 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział dochodów z pracy najemnej (o 1,2 p. proc.) i dochodów ze świadczeń społecznych (o 0,1 p. proc.).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika, odszkodowania za wyrządzone szkody) jest dochodem do dyspozycji. W 2017 r. w województwie mazowieckim dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 1845,42 zł, tj. o 8,0% więcej w stosunku do 2016 r. Jednocześnie był wyższy od przeciętnego w kraju o 19,1% (o 296,55 zł).

Wydatki gospodarstw domowych

W 2017 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie wynosiły 1420,70 zł i były o 3,7% (o 50,82 zł) wyższe niż przed rokiem. Wydatki miesięczne ponoszone przez 1 osobę w województwie mazowieckim były o 20,8% (o 244,26 zł) wyższe niż przeciętnie ponoszone w kraju (1176,44 zł).

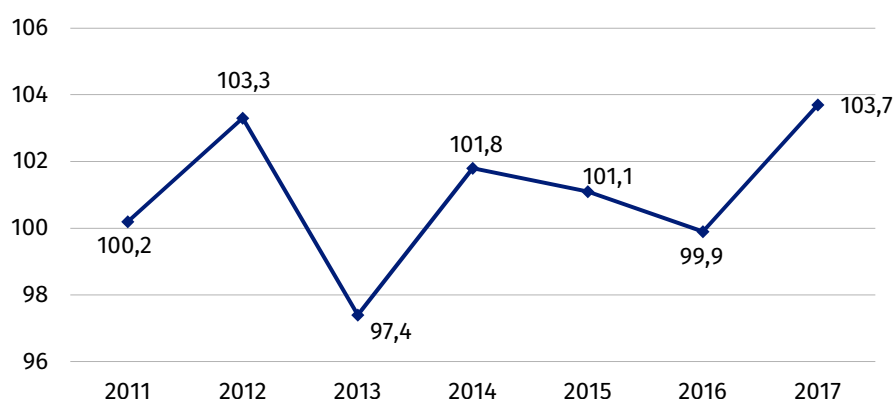
Udział przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w dochodzie rozporządzalnym ukształtował się na poziomie 74,3% i był o 2,6 p. proc. niższy niż w 2016 r. (w kraju relacja ta wyniosła 73,6%, tj. o 3,1 p. proc. mniej niż rok wcześniej).

Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w województwie mazowieckim był o 19,6% wyższy od przeciętnego dochodu rozporządzalnego w kraju

Drugim co do wielkości źródłem dochodów gospodarstw domowych były dochody osiągane ze świadczeń społecznych

Udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym wyniósł 74,3% wobec 76,9% w 2016 r.

Wykres 2. Dynamika przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych (rok poprzedni=100)

W stosunku do 2016 r. zwiększyły się np. wydatki na restauracje i hotele (o 18,3%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 8,0%), rekreację i kulturę (o 7,1%), transport (o 5,2%), zdrowie (o 4,8%). W ujęciu rocznym spadek odnotowano wśród wydatków m.in. na łączność (o 4,2%).

W strukturze wydatków dominowały te związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych kształtując się na poziomie 95,3% (o 0,6 p. proc. więcej w stosunku do poprzedniego roku). Najistotniejszą grupę stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały przeciętnie 21,3% ogółu wydatków (o 0,1 p. proc. mniej niż w 2016 r.). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa domowe z tytułu użytkowania mieszkania i za korzystanie z nośników energii. W 2017 r. stanowiły one przeciętnie 17,2% ogółu wydatków (o 0,2 p. proc. mniej niż w 2016 r.).

Struktura wydatków gospodarstw domowych województwa mazowieckiego nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę odnotowano w wydatkach na żywność i napoje bezalkoholowe oraz na użytkowanie mieszkania i nośniki energii, których udział w województwie był odpowiednio o 3,0 p. proc. i o 2,3 p. proc. niższy niż średnio w kraju. Natomiast wyższy od średniej krajowej był udział wydatków na restauracje i hotele o 1,8 p. proc., rekreację i kulturę o 1,6 p. proc. oraz na zdrowie i transport po 0,7 p. proc.

Spżycie artykułów żywnościowych

Wyniki badań budżetów gospodarstw domowych dostarczają informacji o spożyciu ilościowym artykułów żywnościowych zakupionych (za gotówkę i na kredyt) lub w inny sposób pozyskanych przez gospodarstwo domowe (z własnego gospodarstwa rolnego lub z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek; otrzymanych nieodpłatnie itp.).

W 2017 r. w województwie mazowieckim, w porównaniu z rokiem poprzednim, spadło spożycie m.in. ryb i owoców morza – o 12,5%, cukru – o 9,4%, jogurtów – o 5,4%, soków owocowych i warzywnych – o 4,5%, mleka – o 4,1%, kawy, herbaty, kakao – o 4,2%, owoców – o 4,0%. Wzrosło natomiast spożycie np. wód mineralnych i źródlanych – o 5,0%, jaj – o 0,7%.

W porównaniu z przeciętnym spożyciem w kraju w województwie mazowieckim odnotowano większe spożycie na osobę takich artykułów jak: soki owocowe i warzywne (o 10,3%), wody mineralne i źródlane (o 9,1%), owoce (o 6,3%), jogurty (o 1,9%), warzywa (o 1,2%).

Mniejsze było natomiast spożycie np. olejów i tłuszczów (o 10,8%), cukru (o 6,5%), pieczywa (o 5,4%), mięsa surowego (o 5,3%), mleka (o 5,0%), kawy, herbaty, kakao (o 4,2%).

Wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe oraz użytkowanie mieszkania i nośniki energii stanowiły prawie 40% ogółu wydatków gospodarstw domowych

W 2017 r., podobnie jak w latach poprzednich, utrzymała się tendencja spadkowa spożycia większości artykułów żywnościowych

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytkowania

W 2017 r., podobnie jak w roku poprzednim, powszechnie występującymi w gospodarstwach domowych dobrami trwałego użytkowania były urządzenia takie jak: chłodziarki, chłodziarko-zamrażarki, pralki automatyczne czy odbiorniki telewizyjne. Prawie 80% badanych gospodarstw domowych było wyposażonych w komputer osobisty, ponad 65% gospodarstw posiadało samochód osobowy, a ponad 56% kuchenkę mikrofalową.

W porównaniu z 2016 r. zmniejszył się udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w komputer z dostępem do Internetu szerokopasmowego (o 6,8 p. proc.), odtwarzacz DVD (o 4,9 p. proc.), aparat fotograficzny cyfrowy (o 4,0 p. proc.), sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku (o 2,4 p. proc.), urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 2,3 p. proc.), odbiornik telewizyjny (o 1,3 p. proc.), zamrażarkę (o 1,0 p. proc.). Wzrost odsetka gospodarstw domowych wystąpił natomiast w przypadku wyposażenia np. w smartfon (o 6,8 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 2,0 p. proc.), kuchenkę elektryczną z płytą ceramiczną, indukcyjną (o 1,7 p. proc.), samochód osobowy (o 1,6 p. proc.).

W stosunku do średniej krajowej, w województwie mazowieckim odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w smartfon (o 4,2 p. proc.), odtwarzacz DVD (o 4,1 p. proc.), komputer z dostępem do Internetu (o 3,8 p. proc.), drukarkę (o 3,7 p. proc.), aparat fotograficzny cyfrowy (o 3,2 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 2,6 p. proc.).

Mniejszy niż średnio w kraju był udział gospodarstw domowych wyposażonych np. w urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 6,2 p. proc.), komputer z dostępem szerokopasmowym (o 5,3 p. proc.), zamrażarkę (o 3,3 p. proc.), kuchenkę mikrofalową (o 2,4 p. proc.), odbiornik telewizyjny (o 2,3 p. proc.).

Zmniejszył się odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w przedmioty trwałego użytkowania starszego typu

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Obserwowana w 2017 r. poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych miała wpływ na lepszą ocenę ich aktualnej sytuacji finansowej. Wzrosła nadwyżka dochodów nad wydatkami, co pozwoliło gospodarstwom domowym na zwiększenie swoich oszczędności.

Rysunek 1. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2017 r.

W skali roku odnotowano wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację jako bardzo dobrą albo raczej dobrą

W województwie mazowieckim w skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą albo raczej dobrą o 3,3 p. proc. (w Polsce o 3,7 p. proc.) oraz spadek odsetka gospodarstw postrzegających ją jako raczej złą albo złą o 2,3 p. proc. (w kraju o 1,8 p. proc.). Zmniejszył się także udział osób określających swoją sytuację jako przeciętną o 1,0 p. proc. (dla Polski spadek wyniósł 1,9 p. proc.).

Tablica 2. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017		
	w złotych		2016=100	w odsetkach
OGÓŁEM ^a	1369,88	1420,70	103,7	100,0
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^{ab}	1297,64	1354,03	104,3	95,3
w tym:				
żywność i napoje bezalkoholowe	293,00	302,31	103,2	21,3
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	33,02	33,17	100,5	2,3
odzież i obuwie	78,14	79,46	101,7	5,6
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	238,56	243,85	102,2	17,2
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	69,87	75,45	108,0	5,3
zdrowie	83,94	87,93	104,8	6,2
transport	126,36	132,95	105,2	9,4
łącznie ^c	62,66	60,05	95,8	4,2
rekreacja i kultura ^d	113,17	121,16	107,1	8,5
edukacja ^e	22,13	22,43	101,4	1,6
restauracje i hotele	77,26	91,40	118,3	6,4
pozostałe towary i usługi ^a	89,86	91,72	102,1	6,5

a łącznie z wydatkami na ubezpieczenie na życie. b łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. c łącznie z wydatkami na usługi internetowe. d Bez wydatków na usługi internetowe. e łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

Tablica 3. Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	5,64	5,55
w tym pieczywo ^b	3,24	3,13
Mięso ^c w kg	5,13	5,10
w tym:		
mięso surowe ^c	2,85	2,84
wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	2,02	2,01
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,32	0,28
Mleko ^f w l	2,96	2,84
Jogurty w kg	0,56	0,53
Sery i twarogi ^g w kg	0,85	0,85
Jaja w szt.	10,99	11,07
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,02	0,99
Owoce ⁱ w kg	4,03	3,87
Warzywa w kg	8,34	8,34
Cukier w kg	0,96	0,87
Kawa, herbata, kakao w kg	0,24	0,23
Wody mineralne i źródlane w l	5,36	5,63
Soki owocowe i warzywne w l	1,12	1,07

a Bez mąki ziemniaczanej. b Bez pieczywa chrupkiego, tostowego, i cukierniczego. c łącznie z boczkiem surowym. d łącznie z wyrobami garmażeryjnymi; bez przetworów podrobowych. e Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i stódkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Bez serków stódkich. h Bez boczku surowego. i łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

Tablica 4. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017
	w % ogółu gospodarstw domowych	
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	98,5	98,9
Telefon komórkowy	96,9	97,0
w tym smartfon	58,0	64,8
Pralka automatyczna	94,9	95,9
Odbiornik telewizyjny	94,2	92,9
Komputer osobisty	78,4	79,4
w tym laptop, tablet	66,9	68,4
Komputer z dostępem do Internetu	77,5	78,6
w tym z dostępem szerokopasmowym	55,3	48,5
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	69,2	66,8
Samochód osobowy	64,2	65,8
Kuchenka mikrofalowa	55,8	56,3
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	56,7	54,4
Aparat fotograficzny cyfrowy	47,3	43,3
Drukarka	34,9	34,8
Zmywarka do naczyń	32,4	34,4
Odtwarzacz DVD	35,3	30,4
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	13,8	15,5
Zamrażarka	13,3	12,3

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

Opracowanie merytoryczne:
Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych
Urząd Statystyczny w Warszawie
Małgorzata Bieńkowska
Tel: 22 464 21 96
e-mail: m.bienkowska@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Centrum Informacji Statystycznej
Marcin Kałuski
Tel: 22 464 20 91
e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

Obsługa mediów

tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

[@Warszawa_STAT](https://twitter.com/Warszawa_STAT)

Powiązane opracowania

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2017 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

Temat dostępny w bazach danych

[BANK DANYCH LOKALNYCH -> Gospodarstwa domowe](#)

[Badanie BGD - warunki materialne ludności według województw](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)

Oceń
opracowanie

